USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudců JUDr. Kateřiny Šimáčkové, JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jakuba Camrdy, Ph.D., v právní věci žalobkyně: **Z. D.,** zastoupené JUDr. Františkem Výmolou, advokátem, se sídlem Husníkova 2080/8, Praha 5, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 12. 2009, č. j. OAM - 2301/VL - 10 - K01 - R2 - 2005, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 10. 2010, č. j. 28 Az 6/2010 - 67,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobkyně JUDr. Františku Výmolovi, advokátovi, se sídlem Husníkova 2080/8, Praha 5, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 2880 Kč, která je splatná do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

Žalobkyně se kasační stížností domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, jímž byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Žalobkyně dne 23. 12. 2005 podala žádost o udělení azylu. Žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 11. 2006, č. j. OAM - 2301/VL - 10 - K01 - 2005, žalobkyni neudělil azyl podle § 12 až § 14 zákona o azylu a neshledal překážku vycestování podle § 91 zákona o azylu. Žalobkyně v žalobě namítala nesprávnost posuzování pronásledování a překážek vycestování pouze ve vztahu k Ruské federaci s ohledem na její uzbecké občanství. V průběhu řízení žalobkyně uvedla, že po dlouhodobém pobytu v Uzbekistánu, jehož

státní příslušnost měla, požádala o ruský pas a ten jí byl vydán. V žalobě žalobkyně uvedla, že ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států k Uzbekistánu ze dne 25. 2. 2004 vyplývá, že uzbečtí občané státní příslušnost neztratí pouhou žádostí o občanství jiného státu, ale v praxi musí při příjezdu ze zahraničí navrátivší se osoba prokázat, že cizí občanství nezískala. Krajský soud na základě pochybností o občanství žalobkyně provedl důkaz informací od Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR), z níž vyplynulo, že myšlenka dvojího občanství je pro Uzbekistán nepřijatelná a žadatelé o ruské občanství se musí uzbeckého občanství vzdát. Vzhledem k tomu, že nebylo vyjasněno, ve vztahu ke které zemi měla být žádost o azyl posuzována, krajský soud rozsudkem ze dne 12. 12. 2007, č. j. 28 Az 70/2006 - 35, rozhodnutí žalovaného zrušil a uložil mu doplnit v dalším řízení skutková zjištění.

V dalším řízení žalovaný provedl doplňující pohovor a vyžádal si další informace, mimo jiné od Ministerstva zahraničních věcí ČR, odboru lidských práv a transformační politiky, k otázce dvojího občanství jak v Uzbekistánu, tak v Ruské federaci. Na základě doplněného dokazování konstatoval, že dvojí občanství žalobkyně nelze zcela vyloučit, a z toho důvodu posoudí žádost ve vztahu k oběma zemím původu. V rozhodnutí ze dne 21. 12. 2009, č. j. OAM - 2301/VL - 10 - K01 - R2 - 2005, jímž zamítl žádost žalobkyně o udělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona o azylu, se tudíž vypořádal s potížemi, které by žalobkyni mohly hrozit v Ruské federaci i v Uzbekistánu. Žalobkyně namítala, že v Uzbekistánu byla propuštěna z důvodu zjištěného manka, nicméně po ukončení vyšetřování a na základě soudního rozhodnutí byl zaměstnavatel nucen ji znovu přijmout do zaměstnání. Poté již byla považována za nedůvěryhodnou a zanedlouho musela práci opustit. Po získání ruského pasu žalobkyně zjistila, že by v Rusku musela několik let pobývat, než by získala registraci a tzv. „vnitřní pas“. K tomu, aby zde začala žít, neměla bez vyhlídky zaměstnání dostatek prostředků. Z dalších potíží v Uzbekistánu stěžovatelka zmínila, že doprovázela své v té době již zletilé děti, když vypovídaly jako svědkové k obvinění jejich kamarádů a spolužáků z extremismu. Stěžovatelka v roce 2004 opustila Uzbekistán a přestěhovala se společně s dcerou na Ukrajinu, kde pobývala několik let na základě povolení k pobytu u svého bratra. Kvůli bývalé manželce svého bratra byla žalobkyně vystavena častým kontrolám, například ze strany cizinecké policie. Z Ukrajiny se žalobkyně po ztrátě zaměstnání rozhodla vycestovat do České republiky, a to na základě ruského pasu. Ze skutečností, které žalobkyně uváděla, podle rozhodnutí žalovaného nebylo možné usoudit na pronásledování žalobkyně z politických nebo jiných důvodů, na důvody pro udělení azylu za účelem sloučení rodiny nebo z humanitárních důvodů, ani na hrozbu vážné újmy pro účely doplňkové ochrany.

V žalobě proti uvedenému rozhodnutí žalobkyně namítala, že za svého pobytu v Uzbekistánu měla vážné problémy v zaměstnání, jež vyústily v její výpověď. Ačkoli následně po soudním řízení získala práci zpět, po několika měsících byla nadřízenými přinucena odejít. Dalším důvodem, pro který žalobkyně opustila Uzbekistán, byla obava ze zabití kvůli dvojímu občanství; v průběhu správního řízení totiž uvedla, že kamarád jejího syna byl z téhož důvodu zabit. V tom žalobkyně spatřovala hrozící vážnou újmu v případě návratu do vlasti. V průběhu jednání před krajským soudem žalobkyně poukázala na to, že její dcera (která později s žalobkyní odjela na Ukrajinu) se zabývala politikou, byla opakovaně v Indonésii, měla k dispozici politické letáky a byla z toho

důvodu v zemi původu pronásledována. V zemi původu byli dcera i syn žalobkyně opakovaně předvoláváni na policii.

Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 20. 10. 2010, č. j. 28 Az 6/2010 - 67. Kromě toho, že potvrdil jako správný postup žalovaného, který se vypořádal s oběma možnými zeměmi původu, krajský soud rovněž konstatoval, že ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. MV - 47962 - 1/OAM - 2008 ze dne 2. 7. 2008 získané v dalším řízení nevyplývá, že by osobám s dvojím občanstvím hrozil postih. Z této zprávy se jeví postoj kompetentních orgánů v dané otázce přiměřeně benevolentní. Krajský soud považoval za podstatné také posouzení věrohodnosti informací, které žalobkyně uváděla, v nichž shledal řadu nesrovnalostí a snahu stupňovat potíže nebo přednést nová fakta, které původně neuváděla, například skutečnosti o politickém pronásledování dcery. Tyto nově přednesené informace krajský soud považoval pouze za částečně pravdivé, navíc v tom smyslu, který nelze označit za azylově relevantní. Krajský soud poukázal na to, že v celém dosavadním řízení žalobkyně uváděla toliko problémy ekonomického rázu a jakékoli jiné potíže, o nichž se zmiňovala, byly předneseny neurčitě a nekonkrétně, bez bezprostřední souvislosti s osobou žalobkyně. To se týká také informací o politickém pronásledování dětí žalobkyně, které žalobkyně neuvedla ve dvou pohovorech ze dne 19. 1. 2006 a 8. 11. 2006, pouze je naznačila v pohovoru ze dne 3. 9. 2009 a rozvedla teprve při jednání soudu. Tyto přednesy proto považoval krajský soud za účelové, i s ohledem na to, že na otázku, proč neuvedla tyto potíže dřív, žalobkyně připustila, že věřila, že po čtyřech letech pobytu v České republice získá trvalý pobyt.

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu včas kasační stížnost. V ní namítala kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., tedy jednak nezákonnost rozsudku spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem, jednak vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí. Tyto důvody rozvedla stěžovatelka tak, že ani žalovaný ani soud neshromáždili dostatečné podklady pro rozhodnutí, zejména takové, jež by souvisely s tvrzeními stěžovatelky o smrti osob pro jejich náboženské a politické smýšlení nebo s obavami stěžovatelky o život z důvodu dvojího občanství. Stěžovatelka dále uvádí, že nebyla prokázána ani politická činnost její dcery a usmrcených kamarádů její dcery a nebylo zjišťováno, proč byly děti stěžovatelky předvolávány na policii, byť jako svědci, a zda by tyto události mohly mít negativní dopad na bezpečí a život stěžovatelky. Způsob úmrtí uvedených kamarádů dcery nenasvědčuje podle stěžovatelky běžné tragické události, ale svědčí o závažném trestném činu spáchaném brutálním způsobem.

Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout a trvá na tom, že obavy stěžovatelky z návratu do země jsou neopodstatněné, neboť stěžovatelka zmiňovala na počátku řízení toliko ekonomické potíže. Další potíže uváděla pouze nekonkrétně bez přímé souvislosti s její osobou. V napadeném rozsudku se krajský soud zabýval otázkou politické činnosti dcery stěžovatelky a problémy jejího syna a námitky stěžovatelky jsou tedy neopodstatněné. Žalovaný má rovněž za to, že informace použité v řízení o mezinárodní ochraně byly objektivní a dostačující.

Nejvyšší správní soud nejprve posuzoval přípustnost kasační stížnosti. Stěžovatelka se včas podanou kasační stížností domáhá přezkumu rozhodnutí krajského soudu, které vzešlo z řízení, jehož účastníkem byla (§ 103 s. ř. s.), její kasační stížnost splňuje zákonné náležitosti (§ 106 odst. 1 s. ř. s.) a stěžovatelka je řádně zastoupena (§ 105 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud neshledal ani jiné důvody pro nepřípustnost kasační stížnosti. Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti posuzoval Nejvyšší správní soud její přijatelnost.

Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany, pokud tato svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele zejména tehdy, pokud (a) se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu*; (b) se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně*; (c) je potřeba učinit tzv. *judikatorní odklon*; (d) by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele;* toto pochybení může spočívat v tom, že krajský soud *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, či v tom, že krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS, všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz). Je přitom v zájmu stěžovatele uvést také, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů.

Stěžovatelka neuvedla, z jakého důvodu by měla být její kasační stížnost přijatelná a důvody pro přijatelnost neshledal ani zdejší soud. Otázky namítané stěžovatelkou jsou judikaturou zdejšího soudu plně řešeny a nevyšla najevo potřeba tuto judikaturu jakkoliv změnit. Rovněž zdejší soud neshledal, že by krajský soud pochybil takovým způsobem, který by mohl mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatelky.

Pokud jde o obavu stěžovatelky z potíží vyplývajících z dvojího občanství stěžovatelky, krajský soud i žalovaný se vypořádali s otázkou, zdali osobám s dvojím občanstvím v Uzbekistánu hrozí postih ze strany státních orgánů, přičemž se opřeli o zprávy Ministerstva zahraničních věcí ČR, odboru lidských práv a transformační politiky, ze dne 6. 11. 2008. Potíže ze strany soukromých osob ani ze strany státních orgánů kvůli dvojímu občanství stěžovatelka v samotném řízení neuváděla, své potíže spojovala s nemožností nalézt si zaměstnání v Uzbekistánu či s nutností setrvat v Ruské federaci delší dobu, než by získala registraci k trvalému pobytu. Krajský soud i žalovaný dospěli v souladu s judikaturou zdejšího soudu k závěru, že tyto potíže vzhledem k jejich rázu a intenzitě nelze označit za azylově relevantní ve smyslu zákona o azylu (k pojmu pronásledování srov. například rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98, publikovaný pod č. 1913/2009 Sb. NSS). Stěžovatelka je navíc ani nespojovala se svou národností (ruská) či občanstvím (ať už ruským v Uzbekistánu či uzbeckým v Ruské federaci). Podle konstantní judikatury zdejšího soudu *„[o]bava z ohrožení života v zemi původu ... není ještě sama o sobě důvodem pro udělení azylu; musí být rovněž prokázáno, že jde o obavu z pronásledování proto, že žadatel má určité politické přesvědčení,*

vyznává určitou víru, patří k určité národnosti, rase, určité sociální skupině či pohlaví.“ (srov. např. rozsudek ze dne 28. 5. 2009, č. j. 5 Azs 36/2008 - 119, a v něm citovanou judikaturu). Nadto nelze potíže, které stěžovatelka popsala, podřadit ani pod pojem „vážná újma“ ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu pro účely doplňkové ochrany, neboť výklad tohoto pojmu musí v těchto případech vycházet z rozsahu zákazu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení, jak je zakotven v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.) (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 - 89). Rovněž nelze uvedené potíže podřadit pod jiné typy vážné újmy podle § 14a odst. 2 zákona o azylu. Pokud jde o právní posouzení věci, úvahy krajského soudu a žalovaného tedy nikterak nevybočily z mezí stanovených ustálenou judikaturou.

Pokud jde o námitku stěžovatelky, že si správní orgán a soud neshromáždily dostatečné podklady pro rozhodnutí, z rozsudku zdejšího soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, publikovaném pod č. 1825/2009 Sb. NSS, vyplývá rozdělení důkazního břemene mezi žalovaného a žadatele o mezinárodní ochranu, spočívající v tom, že žadatel musí unést důkazní břemeno stran důvodů, které se týkají výlučně jeho osoby a žalovaný je povinen si obstarat k posouzení žádosti dostatečné podklady. V posuzované věci si žalovaný obstaral řadu podkladů, kterými své rozhodnutí odůvodnil. Stěžovatelka zejména namítá, že orgány rozhodující ve věci neshromáždily podklady související se smrtí osob, které uváděla v řízení. Je pravdou, že na základě podkladů ve spisu nelze usoudit, zda by v zemi původu nemohly být pronásledované či vystavené vážné újmě děti stěžovatelky (jejichž kamarádů se týkala úmrtí uváděná stěžovatelkou), ale to nebylo předmětem řízení o mezinárodní ochraně. Potíže dětí stěžovatelky, které byly vyslýchány jako svědci v řízeních vedených proti jejich kamarádům, totiž žalovaný vyhodnotil tak, že stěžovatelka svého syna pouze doprovázela, sama potíže v této souvislosti neměla a jakékoliv další potíže se státními orgány vyloučila. Tvrzení o politické činnosti své dcery a jejích potížích uplatnila stěžovatelka poprvé u jednání krajského soudu a krajský soud je neshledal vzhledem k opožděnému uplatnění věrohodnými, naopak v souhrnu s předchozí výpovědí stěžovatelky (včetně tvrzení o úmrtí kamaráda jejího syna v Rusku) je vyhodnotil jako snahu stěžovatelky své potíže vystupňovat. Krajský soud tento svůj závěr podrobně odůvodnil a stěžovatelka neuvedla důvody ani nepředložila důkazy, jimiž by bylo možné jej zpochybnit. Tento závěr krajského soudu je rovněž v souladu s judikaturou zdejšího soudu, dle níž lze k tvrzením, která jsou uvedena teprve později v řízení přistupovat s jistou mírou pochybností (rozsudek zdejšího soudu ze dne 18. 1. 2006, č. j. 6 Azs 386/2004 - 40), zejména pokud v řízení předtím stěžovatelka opakovaně uváděla, že další potíže kromě potíží se zaměstnáním či registrací pobytu neměla, a věrohodně neodůvodnila opožděné uvedení těchto skutečností (po téměř pěti letech od zahájení řízení o mezinárodní ochraně).

Z výše uvedených důvodů konstatoval Nejvyšší správní soud, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky a odmítl ji jako nepřijatelnou.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

Krajský soud svým usnesením ze dne 14. 12. 2010, č. j. 28 Az 6/2010 - 105, ustanovil stěžovatelce coby právního zástupce JUDr. Františka Výmolu, advokáta, se sídlem Husníkova 2080/8, Praha, pro řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí žalovaného krajského soudu. Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatelky v souladu s § 35 odst. 8 s. ř. s. odměnu za zastupování, a to za jeden úkon právní služby spočívající v sepsání a podání kasační stížnosti ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů ve výši 2100 Kč. Nejvyšší správní soud shledal, že v řízení před správními soudy se neuplatní § 12a nebo § 12b advokátního tarifu, podle něhož se pro rok 2011 sazba mimosmluvní odměny snižuje ustanoveným zástupcům v občanském soudním řízení nebo v trestním řízení, neboť stanovené snížení se nevztahuje na soudní řízení správní. Dále přiznal Nejvyšší správní soud zástupci náhradu hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby. Zástupce stěžovatelky soudu sdělil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, jejíž výši Nejvyšší správní soud vyčíslil na 480 Kč. Celkově tak Nejvyšší správní soud přiznal zástupci stěžovatelky částku 2 880 Kč jako odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů.

K výplatě této částky pak Nejvyšší správní soud stanovil přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu